Tuomioistuinvirasto
Domstolsverket

Lausunto

TIV/130/2023
TIV-AK-2023-1334
Julkinen

7.2.2023

Eduskunta
Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausuntopyyntö: Eduskunnan hallintovaliokunnan kirjallinen asiantuntijalausuntopyyntö 8.2.2022

Tuomioistuinviraston lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä annetun lain, valtion liikelaitoksista annetun lain ja valtion virkaehtosopimuslain muuttamisesta (HE 53/2022 vp)

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Tuomioistuinvirastolta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä annetun lain, valtion liikelaitoksista annetun lain ja valtion virkaehtosopimuslain muuttamisesta. Tuomioistuinvirasto esittää lausuntonaan seuraavaa.

Esityksen keskeinen tavoite on säännellä laintasoisesti jo aiemmin noudatettua toimintatapaa, jonka mukaan valtion virastot ja laitokset vuokraavat toimitilansa pääasiassa Senaatti-konsernilta. Sääntelytason nostaminen on perusteltua.

Laki Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä (1018/2020)

Lakiesityksen 2 a pykälässä toimitilavuokrauksen tavoitteista esitetään lakiin lisättäväksi Senaatti-konsernin liikelaitoksen toimitilavuokrauksen tavoitteeksi valtion kokonaisetu, jota tarkasteltaessa otetaan huomioon toiminnan kokonaistaloudelliset vaikutukset. Tuomioistuinviraston näkemyksen mukaan valtion kokonaisetu on hyvä tavoite, mutta se ei saa johtaa siihen, että yksittäinen virasto joutuu maksamaan Senaatin tuottamista palveluista selvästi markkinahintaa korkeamman hinnan. Valtion kokonaisetu ei myöskään saa ajaa viraston toiminnan vaatimien edellytysten edelle. Tuomioistuinvirasto toi asian esille myös aiemmassa lausunnossaan valtiovarainministeriölle (VN/12982/2021, TIV/1180/2021).

Lakiesityksessä esitetään säädettäväksi 2 b pykälän 2 momentti, jonka mukaan Senaatti-konsernin liikelaitos hankkisi tarvittavan toimitilan hallintaansa ja vuokraisi sen viraston tai laitoksen käyttöön, jos tämä olisi kokonaistaloudellisesti edullista. Säännöksestä tulisi ilmetä, että sitä sovelletaan vain tuleviin vuokrasopimuksiin.

Lakiesityksen 2 b pykälän 3 momentin säännöskohtaisissa perusteluissa mainitaan, että kokonaistaloudellinen edellytys voisi täyttyä tilanteessa, jossa viraston tai laitoksen toiminta olisi osa tiettyyn ympäristöön sijoittunutta toimintakokonaisuutta. Perusteluissa esiin on nostettu satama-alueet ja lentokentät, mutta samankaltaisia tilanteita löytyy myös tuomioistuinkeskittymistä. Kokonaistaloudellisempaa on vuokrata tarvittavia tiloja samasta toimintakokonaisuudesta, missä jo ollaan tai jonka sijainnista saadaan toiminnan kannalta paras hyötysuhde.

Lakiesityksen 2 c pykälän 1 momentissa esitetään säädettävän asetuksenantovaltuudesta ja edellytyksistä, joilla toimitila voitaisiin vuokrata ilman kokonaistaloudellista arviointia. Esitys on hyvä ja keventää väliaikaisten toimitilojen vuokrausmenettelyä. Tuomioistuinvirasto esittää, että edellytyksiin lisättäisiin myös pienet, alle sovitun kuukausivuokran jäävät vuokrasopimukset. Mitä tulee Senaatti-konsernin liikelaitoksen edelleenvuokrauksen palvelumaksuihin, tulee niiden olla edelleenvuokrauksen hallinnoinnista aiheutuvien kustannusten mukaiset kutakin vuokrasopimusta koskien. Euromääräisesti suurissa vuokrasopimuksissa prosentuaalinen provisio johtaa kohtuuttomiin kustannuksiin. Säännöksissä tulisi määritellä mitä kustannuksia Senaatti-konserni voi lisätä vuokrasopimuksiin.

Muilta osin Tuomioistuinvirastolla ei ole lausuttavaa esityksestä.

Ylijohtaja Riku Jaakkola

Erityisasiantuntija Marjo Hietikko

Käyntiosoite: Silkkitehtaantie 5 C, Vantaa • Postiosoite: PL 100, 00085 Tuomioistuinvirasto • Vaihde: 029 56 50500
Besöksadress: Silkesfabriksvägen 5 C, Vanda • Postadress: PB 100, 00085 Domstolsverket • Växel: 029 56 50440
tuomioistuinvirasto@oikeus.fi • www.tuomioistuinvirasto.fi

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Marjo Hietikko
Erityisasiantuntija
Tuomioistuinvirasto
marjo.hietikko@oikeus.fi

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Riku Jaakkola
Ylijohtaja
Tuomioistuinvirasto
riku.p.jaakkola@oikeus.fi